

פרק במה אשה⁽¹⁾

וכן גזרו שלא תצא האשה בדבר החוצץ בטבילה, כי חששו שמא תודמן לה טבילה של מצוה בשבת, שאז היא צריכה להסירם מעליה, ושמא תבוא אחר כך להוליך דבר זה ארבע אמות ברשות הרבים.

וכן גזרו שלא לצאת בדברים שיתכן שיגחכו אנשים עליהם, ויבוא משום כך לשלוף אותם ולהוליכם ברשות הרבים [כגון בסנדל אחד בלבד].

וכן אסרו לצאת בכמה דברים משום מראית העין – כגון במלבושים של אנשי מלחמה.

מתניתין:

במה אשה⁽²⁾ יוצאה בשבת מרשות לרשות, ואין בו לא משום איסור הוצאה ולא גזירה

שנינו במשנה [לקמן עג א] כי הוצאה מרשות לרשות היא אחת מל"ט אבות המלאכות בשבת.

מדאורייתא חייב חטאת רק כאשר הוציא משא כדרך שרגילים לצאת עמו בחול.

מלבושיו של אדם טפלים לו – ולכן על הוצאת בגדיו דרך מלבוש אין איסור הוצאה [ראה רמב"ם פרק י"ח הלכה י"ז].

תכשיטיו של אדם – מדין תורה מותר לצאת בהם, כשהם ענודים עליו כדרך המתקשטים. אלא שגזרו חכמים שלא לצאת בהם בשבת, שמא תשלוף האשה את התכשיט להראותו לחבירתה.

וכן גזרו שלא לצאת בדבר שהוא רפוי על הגוף, ויש חשש שיפול במהרה, ויבא להביאו [בידיו, דרך הוצאה] ארבע אמות ברשות הרבים.

שחוצץ בטבילה. והפני יהושע מוסיף שדיני האשה – רובם הם על תכשיטים והסיבה שוה בכלם, אבל דיני האיש הם מסיבות שונות ומשום קפידא ומשאווי ולכן נשנו בסוף.

ויש עוד סיבה לפי דעת הרבה ראשונים, שהגזירה שלא לצאת עם תכשיטים נאמרה רק בנשים שהן רגילות להראותם לאחרות, אבל תכשיטי אנשים מותר לצאת בהם ויבואר להלן [סב, א], וראה בשו"ע [שא, ט] שהביא מחלוקת בזה. וכתב המלאכת שלמה שאף לדעת האוסרים תכשיטי אנשים, עיקר התקנה היתה מחמת הנשים שהן רגילות להוריד את התכשיטים להראותם לאחרות ולכן נשנו בתחילה דיני תכשיטי אשה.

1. ראה לעיל תחילת פרק במה בהמה מדוע הקדימה המשנה את דיני הבהמה, שהפני יהושע מפרש משום שהחיוב לדאוג שלא תצא הבהמה לרשות הרבים באיסור הוא חיוב מערב שבת, ואיסורי אשה הם בשבת עצמה. והשפת אמת פירש משום שעיקר איסורי יציאת בהמה הם איסור תורה. וראה במלאכת שלמה [תחילת פ"ה] ובתפארת ישראל [כאן] ביאורים נוספים.

2. הסיבה שהמשנה פתחה בדיני אשה ולא בדיני האיש ששנינו להלן [ס, א] במשנה, מפני שבאשה יש גזירה נוספת [על האיש] משום טבילה של מצוה, שאסור לצאת בכל דבר